

‘อย่กินอย่างไรไม่ให้เดือดร้อน’

ทานเคยเห็นเพื่อนฝูงญาติมิตรหรือลูกน้องมีอาการอย่างนี้หรือไม่ เช่น เงินเดือนถูกหักใช้หนี้เกือบหมดจนใช้ไม่ชนเดือน แต่จะต้องตั้งหน้าตั้งตาหาเงินมาต่อชีวิต วิ่งรุมหาเงินมาใช้หนี้บัตรเครดิต เห็นซองจดหมายจากธนาคารหรือบริษัทบัตรเครดิตส่งมาคราวละตั้งแปดกลับ ไม่มีเงินเก็บมีแต่หนี้ๆ ไม่เป็นอิสระต้องพึ่งพิงเงินของคนอื่นอยู่เสมอ กังวลและทุกข์ใจเรื่องเงินอยู่ตลอดเวลา รู้สึกทั้งชีวิตเหมือนได้จับเงาตัวเอง ทำงานมาทีนานแต่ยังไม่มียะไรเป็นชิ้นเป็นอัน คิดๆ ไปแล้วก็เห็นว่าเกือบครึ่งหนึ่งของเวลาทำงานหาดอกเบียให้กับเจ้าหนี้ ฯลฯ อาการอย่างนี้แหละเขาเรียกว่า “กำลังอยู่กินอย่างเดือดร้อน”

ถ้าลูกน้องท่านมีอาการอย่างนี้กันไปเสียหมดแล้วจะมีประสิทธิภาพในการทำงานอย่างไร ใจคอไม่อยู่กับเนื้อกับตัวคิดแต่เรื่องปัญหาการเงิน บางคนคิดเป็นคนดีไม่เคยคิดคดโกงใคร แต่ความจำเป็นเรื่องเงินทำให้เป็นคนฉ้อฉลคดโกง หรือทำสิ่งซึ่งทั้งไร้เกียรติและศักดิ์ศรีอย่างน่าสังเวชใจ ในทุกองค์กรเราจะเห็นภาพเหล่านี้จนเจนนาค มีจำนวนมากบ้างน้อยบ้าง แคล่ต่างกันออกไป ปัจจุบันจะเห็นกันดาษดื่นขึ้น

คนเหล่านี้ น่าสงสารเพราะเป็นทาสของการบริโภคของคนเองเสียเป็นส่วนใหญ่ แต่ก็มียุ่บ้างเหมือนกัน ที่มีปัญหาเนื่องจากความเจ็บป่วยของครอบครัว และความจำเป็นอื่นๆ ที่เกิดจากคนอื่น ในที่นี้จะขอพูดถึงเฉพาะคนที่มียุ่หาอันเกิดจากการกระทำของตนเอง

ทาสของการบริโภคสมัยใหม่เหล่านี้ มักเป็นเหยื่อของคนฉลาดใจทรามและมีเงินมากกว่า โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นผู้หญิง ก็มีโอกาสดูกเขาเปรียบทางเพศจนเสียผู้เสียคนไปก็มาก และทำให้ตัดสินใจสำคัญของตัวเองผิดพลาดไปก็มาก เพียงเพื่อให้ได้เงินมาซื้อสิ่งที่ตนเองต้องการ หรือพูดอีกอย่างว่ามีหัวใจแห่งความโลภปรารถนาในการบริโภคใหญ่กว่าสมอง

ถ้าจะวิเคราะห์จะสักว่าอะไรเป็นสาเหตุ ของการอยู่กินอย่างเดือดร้อน ก็คงพอสรุปได้ว่ามาจาก

สาเหตุที่ 1 ความต้องการของมนุษย์ที่ไม่มีความพอใจอย่างเต็มที่ จะมีความต้องการเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ดัง MASLOW นักจิตวิทยาที่มีชื่อเสียง เริ่มต้นจากการบำบัดความหิว(ความต้องการทางกายภาพ) ตามมาด้วยการต้องการอยู่รอดในระยะยาว และ ความมั่นคง(ความปลอดภัยและมั่นคง) ตามมาด้วยความต้องการยอมรับและการเกื้อหนุนเป็นพรรคพวก(ความรักและการมีมิตรพรรคพวก) ตามมาด้วยความสำเริงและการได้รับการชื่นชมยอมรับ ตามมาด้วยความต้องการที่มีความรู้และความเข้าใจ ตามมาด้วยความต้องการความงามและความป็นระเบียบ และ สุดท้ายการต้องการบรรลุซึ่งศักยภาพของตนเอง ดังนั้น โดยพื้นฐานมนุษย์จึงต้องการบริโภคมากอยู่แล้ว ซึ่งย่อมหมายถึงการใช้จ่ายมากที่เป็นเงาตามตัว

สาเหตุที่ 2 มาจากการเข้าใจโลกหรือวิธีการมองโลกที่ไม่เหมาะสมคนทั่วไปมักทึกทักและเชื่อว่า การดำเนินชีวิตของมนุษย์คนและครอบครัวที่ปรากฏในสื่อโดยเฉพาะอย่างยิ่งโทรทัศน์คือแบบแผนหรือวิถี(NORM) ของคนปกติทั่วไป ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการบริโภค การใช้ชีวิต และค่านิยม ดังนั้น เมื่อทุก

คนต้องการเป็นคนปกติทั่วไปเช่นคนอื่น จึงจำเป็นต้องมีการบริโภค ใช้ชีวิตและมีค่านิยมแบบเดียวกัน ซึ่งแน่นอนว่าหมายถึงการใช้จ่ายเงินมากมายอีกเช่นกัน เพราะสิ่งที่ประเภทในสื่อนั้นบ่อยครั้งมีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการปลุกเร้าการบริโภคและใช้จ่ายอยู่แล้ว

สาเหตุที่ 3 ได้แก่ อิทธิพลของสิ่งแวดล้อม ในปัจจุบันโทรทัศน์เป็นสื่อที่ทรงอิทธิพลอย่างสูงยิ่ง บ่อยครั้งมากที่ผู้โฆษณาสินค้าพยายามบอกกับผู้ชมว่า ถ้าใช้สินค้าอย่างนี้ไปในสถานที่อย่างนี้ ทำอย่างนี้แล้วจะเป็น “คนมีระดับ” เป็นที่ยอมรับของสังคมเพราะ “คนปกติ” เขาทำกัน เขาปฏิบัติกันทั้งนั้น และเมื่อรับข้อความแล้ว ปวงประชาทั้งหลายโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่คล้อยตามได้ง่ายเช่นวัยรุ่นก็พากันบริโภคสินค้าและบริการชนิดนั้นกัน

การเลียนแบบการบริโภคเพื่อให้ได้รับการยอมรับจากกลุ่มไม่ว่าจะเป็นเพื่อนเรียน เพื่อนทำงาน คนในวงการเดียวกันหรืออาชีพเดียวกันก็มีอิทธิพลอย่างมากต่อการใช้ชีวิตและบริโภคโดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคสมัยของการปรารถนาความสุขแบบทันทีทันด่วน(INSTANT GRATIFICATION) ของมนุษย์ในปัจจุบัน

ทั้งสามสาเหตุข้างต้นนำไปสู่การใช้จ่ายที่มากมายและมักจะสูงเกินกว่ารายได้ในเกือบทุกกรณี ดังนั้น การขาดความสมดุลระหว่างรายได้และรายจ่ายหรือการอยู่กินเกินกว่าฐานะของตนเองของคนจำนวนมากจึงเต็มประเด็นที่เราเห็นกันอยู่ทั่วไป และนำไปสู่การนำส่งสารต่างๆ ที่ทำให้ไม่สามารถควบคุมชีวิตตนเองได้ดังกล่าวมาแล้ว

ผู้คนเหล่านี้ดื่มด่ำในการบริโภคในปัจจุบันจนลืมนึกถึงอนาคต ถึงแม้ถึงความมั่นคงของชีวิตตนเอง และครอบครัวในวันข้างหน้า โดยมักจะนึกกว่าเอาไว้ค่อยคิดถึงการออมเงินเพื่อสร้างอนาคตในเวลาอีกสักพัก แต่ “สักพัก” นั้นก็ไม่มาถึงสักทีพร้อมกับจมดิ่งลงไปในหนี้สินที่พอกพูนขึ้นทุกวัน ย่ำว่าแต่จะนึกถึงการออมตอ แต่มีเงินใช้จ่ายให้ชนเดือนได้ก็อึดจรรยาเต็มทีแล้ว

ถ้าคนเหล่านี้จะหลุดพ้นจาก “การอยู่กินอย่างเดือดร้อน” ได้อย่างน้อยจะต้องมีหลัก 4 ประการดังใคร่เสนอต่อไปนี้

ประการแรก จะต้องมียุ่การมองโลกหรือการเข้าใจโลกเสียใหม่ จะต้องเข้าใจว่าเงินเป็นได้ทั้งเพื่อนและศัตรู ถ้าเรามีเงินออม เงินเก็บเป็นเพื่อนเรา มันจะแตกคอกออกผลให้เราตลอดเวลา แต่ถ้าเราทำให้เงินไม่เป็นเพื่อนเพราะเราไปกู้เขามาใช้อย่างไม่เป็นประโยชน์ เงินก็เป็นศัตรูของเรามันจะออกคอกออกผลตลอดเวลาเหมือนกันแต่มาตีแทงเราและจะต้องมองโลกว่า “จนในวันนี้เพื่อรวยในวันหน้า” คิดว่า “รวยในวันนี้เพื่อจนในวันหน้า”

กล่าวคือต้องเข้าใจโลกในแง่มุมมองที่กว้างขึ้นว่า ความสุขของคนนั้นไม่จำเป็นต้องมาจากการใช้จ่ายเพื่อการบริโภคแต่เพียงอย่างเดียว ความสุขสงบแห่งจิตใจ ความเจ็บ ความภูมิใจในสิ่งดีๆ ที่ทำไป ก็สามารถเป็นความสุขได้เหมือนกันและมีคุณภาพสูงกว่าด้วย

การมองโลกที่ถูกดัดคือการมุ่งเป็นการแปรเปลี่ยนรายได้จากการทำงานทั้งชีวิตเป็นความมั่งคั่งและความมั่นคงในชีวิต มีความมุ่งมั่นที่จะสร้างความมั่นคงให้แก่ตนเองและครอบครัวมากกว่าที่จะสุขสบายแบบทันควันในปัจจุบัน

ประการที่สอง บิดหลักการอยู่กับคำกว่าฐานะเสมอ(“จงมีเงินใช้ แต่อย่าใช้เงินมี”) ซึ่งหมายถึงการมีเงินออมอย่างสม่ำเสมอ(ออมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 10 ของรายได้ ก่อนหักภาษีทุกเดือน) หลักสำคัญคือกฎ 3 ข้อ ซึ่งได้แก่ กฎข้อหนึ่งคือมีบัญชีกฎข้อที่สองคือมีบัญชี และกฎที่สามคือให้อ่านกฎที่หนึ่งและกฎที่สอง ซึ่งหมายถึง ไม่ใช่จ่ายเงินอย่างสุรุ่ยสุร่ายไม่ระมัดระวังและไม่เสียเงินในเรื่องที่ไม่ควรเสีย

การมีบัญชีไม่ใช่สิ่งที่น่ารังเกียจ เพราะมีใช้ความเห็นแก่ตัวและการเอาเปรียบเคียงกันที่ใคร เป็นการรู้จักใช้เงินอย่างฉลาด มีสติ และไม่นำไปสู่การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัดอย่างไร้สมอง

ประการที่สาม สะสมความมั่งคั่งและสร้างรายได้เพิ่มเติมโดยยึดหลัก ให้เงินทำงานรับใช้เราด้วยเงินออมเพราะเงินมีชีวิตและมีแขนมีขา มันสามารถจะทำให้ตัวมันเองงอกเงยได้ ซึ่งหนทางเดียวที่มันจะเพิ่มพูนได้ก็คือ ต้องมีเงินออม โดยเงินออมสร้างรายได้เพิ่มเติมสะสมเป็นความมั่งคั่ง และความมั่งคั่งนั้นสร้างรายได้เพิ่มเติมอีกต่อหนึ่ง ทับถมกันเรื่อยไปจนบุคคลมีรายได้สองทางคือรายได้จากการทำงานตามปกติ และรายได้อันเกิดจากความมั่งคั่ง(ไอเดียของพ่อรวยในหนังสือยอดคิด “พ่อรวยสอนลูก”)

ถ้าเปรียบรายได้น้ำในถัง ปริมาณน้ำก็คือความมั่งคั่ง รายได้คือน้ำที่ไหลเข้าถัง และรายจ่ายคือน้ำที่ไหลออกจากถัง คราบที่รายได้(น้ำไหลเข้า) สูงกว่ารายจ่าย(น้ำไหลออก) ปริมาณน้ำ(ความมั่งคั่ง) ก็จะเพิ่มพูนขึ้นและหากปริมาณน้ำในถังที่สูงขึ้น หมายถึงยังมีน้ำไหลเข้าอีกทางหนึ่ง(รายได้จากความมั่งคั่ง) มากขึ้นแล้ว คราบที่มีเงินออม(น้ำสุทธิไหลเข้าถัง) ก็หมายความว่าน้ำจะยิ่งไหลเข้าถังมากขึ้นเพราะมีน้ำไหลจากสองก๊อก(รายได้ปกติและผลตอบแทนของความมั่งคั่ง)

ถ้าน้ำไหลเข้าถังหมายถึงการรุก(OFFENSE) และน้ำที่ไหลออกหมายถึงการรับ(DEFENSE) สิ่งที่ต้องระวังมิใช่การไหลออกเท่านั้น แต่จะต้องระวังทั้งสองทาง ถ้ามัวแต่รุก(หาเงินโดยไม่ระวังการรับ(รายจ่าย) หรือมัวแต่ระวังการรับ(รายจ่าย) โดยไม่ดูแลการรุก(รายได้) แล้วปริมาณน้ำในถัง(การมั่งคั่ง) อาจมีปัญหาไม่พอกพูน และพลอยจะทำให้ปริมาณน้ำพิเศษ(รายได้จากความมั่งคั่ง) ที่จะไหลเข้ามาไหลทะลักกระปรอยไปด้วย

ประการที่สี่ การควบคุมความต้องการของตัวเองได้เป็น

เรื่องสำคัญที่สุด หากขาดวินัยมีการใช้จ่ายตามใจตนเองอยู่เสมอแล้ว การอยู่กับคำกว่าฐานะก็เกิดขึ้นไม่ได้ การออมจะไม่เกิดขึ้นแต่จะมีหนี้สินแทน

นอกจากนี้การรู้เท่าทันเล่ห์กลการค้าและการโฆษณา การมีวุฒิภาวะ การมีความคิดและเป็นตัวของตัวเอง(มีสมองที่โตกว่าหัวใจ) ประกอบกับการพยายามไม่สร้างเงื่อนงำให้ตนเอง คกอยู่ในฐานะอยู่กับเงินฐานะ(มีเครดิตการ์ด คนเพื่อนฝูงสนิทชมเชยชมชื่น อยู่แต่ในเรื่องบริโภคนิยม) ก็เป็นสิ่งจำเป็นหากปรารถนาอย่างแท้จริงที่จะ “อยู่กับอย่างไม่เดือดร้อน”

การชักจูงให้ออมจะมีผลก็ต่อเมื่อมีหลักฐานบางประการให้ดู คั้งนั้น จึงขอยกสักสามตัวอย่างในเรื่องความอัครรรษ์ของการออมให้ดูกัน

ตัวอย่างที่หนึ่ง หากออมวันละ 15 บาท โดยไม่ถอนเลย

๗ อัตราดอกเบี้ยทบต้นร้อยละ 10 ต่อปี ในเวลา 11 ปี จะมีเงินก้อน 100,000 บาท (เงินต้น 60,225 บาท และดอกเบี้ย 39,775 บาท)

ตัวอย่างที่สอง หากออมเดือนละ 500 บาท โดยไม่ถอนเป็นเวลา 5 ปี อัตราดอกเบี้ยทบต้นร้อยละ 5 ต่อปีจะมีเงิน 34,145 บาท (หากออมเดือนละ 1,000 บาทด้วยเงื่อนงำเดียวกันจะเป็น 68,290 บาท และหากออมเดือนละ 5,000 บาท จะเป็นเงิน 170,725 บาท)

ตัวอย่างที่สาม คนสองคนออมคนละ 200 บาท ต่อเดือนคนแรกออมเป็นเวลา 40 ปี (อัตราดอกเบี้ยทบต้นร้อยละ 10) จะได้เงิน 1,253,000 บาท คนหลังออมเป็นเวลา 30 ปี ด้วยเงื่อนงำเดียวกัน จะได้เงิน 479,000 บาท การออมช้ากว่ากัน 10 ปี จะทำให้ได้เงินแตกต่างกันถึง 774,000 บาท (1,253,000-479,000) และมีผลกระทบต่อไปในอนาคตอีกมาก

ถ้าคนแรกนำเงินก้อนนี้ไปฝากกินดอกเบี้ยหลังวัยเกษียณ ๗ อัตราดอกเบี้ยร้อยละ 10 ต่อปี เขาจะมีเงินไว้ใช้เดือนละ 12,500 บาท จนตายเมื่ออายุ 78 ปี (อายุเฉลี่ยของคนไทย) ส่วนคนหลังหากทำอย่างเดียวกัน ก็จะมีเงินให้ใช้เพียงเดือนละ 4,800 บาท

กล่าวโดยสรุปของหลักการอยู่กับอย่างไม่เดือดร้อนก็คือจะต้องมีวิธีการมองโลกที่ถูกต้อง ดำรงตนอย่างมีสติภายใต้ “เศรษฐกิจพอเพียง” (รู้จักดำรงชีวิตอย่างมีความพอดี มีเหตุมีผลพอพื้นฐานประมาณอย่างไม่ประมาท) สามารถควบคุมความต้องการของตนเองได้ และมีวุฒิภาวะ

พูดอีกอย่างหนึ่งโดยย่อได้ว่าจะต้องมีอำนาจเหนือเงิน(POWER OVER MONEY) ไม่ยอมให้เป็นทาสการบริโภคจนไม่อาจมีอำนาจเหนือเงินได้ ซึ่งการอยู่ใต้อำนาจเงินก็หมายถึงการไม่สามารถดำรงตนอย่างเป็นอิสระ อย่างมีเกียรติและศักดิ์ศรีได้เลย

เงินไม่ได้ทำให้คนรวยเสมอไป เงินมีอำนาจทำให้คนจนและรายได้ สำหรับคนจำนวนมากยิ่งหาเงินได้มากก็อาจยิ่งจนมาก สิ่งแท้จริงที่ทำให้คนรวย ไม่ใช่เงินหากแต่เป็นอำนาจเหนือเงิน

